

Newcastleská choroba (pseudomor drůbeže)

Poučení o nákaze:

Newcastleská choroba je virové onemocnění domestikované drůbeže i volně žijících ptáků charakterizovaná gastrointestinálními, respiračními a nervovými příznaky. Je rozšířena ve většině částí světa.

Newcastleská choroba postihuje domestikovanou drůbež, slepice, krůty, bažanty, holuby, křepelky. Kachny a husy jsou rovněž vnímavé, avšak onemocnění u těchto druhů se objevuje zřídka. Vnímaví jsou také pštrosi a mnoho druhů volně žijících ptáků. Významnými rezervoáry infekce jsou papoušci, kteří mohou vylučovat virus více než rok po objevení se klinických příznaků onemocnění. Popisovány jsou případy infekce člověka s příznaky zánětů spojivek.

Původce nákazy je rezistentní ve vnějším prostředí, je životaschopný při rozmezí pH mezi 2 - 12, při teplotě 60° C přežívá 30 minut. Na přímém slunečním světle je inaktivován do 30 min., avšak v chladném prostředí může zůstat virulentní v trusu a v přístřešcích pro drůbež více jak 21 dnů.

Přenos původce se děje především přímým kontaktem s nemocnými ptáky nebo nosiči. Virus je vylučován trusem a vydechovaným vzduchem. Přenos je možný rovněž prostřednictvím kontaminovaných klecí, krmivem, dopravními prostředky, prachem, peřím a oděvy. Je popisována možnost přenosu viru větrem do vzdálenosti 64 m. Ptáci mohou být infikováni dýchacími cestami nebo přes zažívací ústrojí.

Inkubační doba se pohybuje v rozmezí 5 - 6 dnů, avšak může být v rozpětí 2 - 15 dnů. Klinické příznaky NCD jsou velmi variabilní v závislosti na faktorech virulence a tkáňovém tropismu viru, na druhu a věku postižených ptáků a dalších stressových faktorech, které ovlivňují obranyschopnost organismu.

Rozlišují se 4 zřetelné klinické formy onemocnění:

- viscerotropní - vyvolána velogenními kmeny. Hl. příznaky jsou deprese, ztráta chuti, výrazný pokles snášky, zrychlení dechu. Běžný je průžný pruhem zelenavé barvy a následná rychlá dehydratace. Může se objevit edematózní otok hlavy a cyanóza hřebínku. Většina postižených ptáků hyne v průběhu několika dnů, u těch, kteří přežijí počáteční fázi onemocnění se vyvíjí nervové příznaky. Mortalita se pohybuje kolem 90 %.
- neurotropní - vyvolána velogenními kmeny. Predominují akutní respirační a nervové příznaky v podobě kašle a ztíženého dýchání, nervové příznaky mají charakter tremoru, paralýzy křídel a končetin, během několika dalších dnů se vyvíjí tortikolis. Mortalita u dospělých ptáků se pohybuje mezi 10 - 20 %, mnohem vyšší však může být u kuřat.
- mesogenní kmeny vyvolávají akutní respirační příznaky (kašel, není ztížené dýchání) spojené se ztrátou hmotnosti, depresí a poklesem snášky a kvality vajec. Nervové příznaky se vyvíjí později. Mortalita je kolem 10 %.
- infekce vyvolaná lentogenními kmeny má často subklinický průběh, mohou se objevit lehké respirační příznaky, dočasná ztráta chuti a pokles snášky. Chybí nervové příznaky.